

השיחה השבועית

מפי הרב אפרים כחלון שליט"א

ויחי

הרב אפרים כחלון שליט"א
RabbiEfraim@BeEzratHaShem.org

פְּרִשְׁת וַיְחִי

הַטּוֹב שֶׁבָרַע

פְּטִירַת יַעֲקֹב

אַחֲרֵי שֶׁלְּמַדְנוּ בַּפְּרָשָׁה הַקּוֹדֶמֶת שֶׁסָּבֵא יַעֲקֹב מִגִּיעַ מְכַנְעֵן לְמִצְרַיִם הוּא נִפְגָּשׁ עִם יוֹסֵף וְשִׁמַּח (בראשית מו, כט), הָאֲחִים נִפְגָּשׁוּ וְהִשְׁלִימוּ (שם פּרָק מֵה), יֵשׁ אַחוּד מִשְׁפָּחוֹת וְהַכֵּל בְּסֹדֵר. יַעֲקֹב נִפְטָר בְּשִׁיבָה טוֹבָה (שם מֵט, לג).

“שָׂא נָא פֶשַׁע אַחִידְךָ”

לְאַחַר שֶׁיַעֲקֹב אָבִינוּ נִפְטָר, הָאֲחִים מִפְּחָדִים שֶׁמָּא יוֹסֵף הִיָּה אִתָּם נִחְמָד עַד הַיּוֹם רַק בְּגִלְלַל אָבֵא, וְעַכְשָׁיו כְּשֶׁאָבֵא נִפְטָר מֵה יִקְרָה? לְכֵן הֵם בָּאִים וְאוֹמְרִים לְיוֹסֵף, אִתָּה יוֹדֵעַ שֶׁהִבְקָשָׁה הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁל אָבֵא שֶׁלְנוּ זֶה שֶׁתִּסְלַח לָנוּ? וּבְאִמַּת הֵם לֹא סִפְרוּ לְאָבִיהֶם כִּי הֵם פָּחְדוּ שֶׁיִּקְלָלֵם וְגַם יוֹסֵף לֹא סִפֵּר (רבינו בחיי בראשית פּרָק מֵה פסוק כז), וְהֵם שָׁנוּ מִפְּנֵי דֶרֶכִי שְׁלוֹם (יבמות דף סה ע"ב). וְכֵן אָנוּ רוֹאִים שֶׁמִּסְפֶּרֶת הַתּוֹרָה: “וַיִּצְווּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר, אָבִידְךָ צְוָה לְפָנָי מוֹתוֹ לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף, אָנֹכִי שָׂא נָא פֶשַׁע אַחִידְךָ וְחִטָּאתְךָ כִּי רָעָה גִמְלוֹךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפֶשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִידְךָ וַיִּבְךְּ יוֹסֵף בְּדַבָּרִים אֵלָיו” (בראשית נ, טז), יוֹסֵף בּוֹכָה עַל שֶׁחִשְׁדוּהוּ בְּמִשְׁהוּ שֶׁלֹּא עָלָה עַל לְבוֹ (עֵינַי יִלְקוּט שְׁמַעוֹנֵי פְרִשְׁת וַיְחִי רִמְזו קסב, וּבִיוֹמָא דף יט ע"ב).

הטוב שברע

אלקים חשבה לטבה

וממשיך הכתוב "ויאמר אלהם יוסף אל תיראו, כי התחת אלקים אני ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטבה למען עשה כיום הנה להחית עם רב" (בראשית ג, יט - כ). ואומר להם יוסף הצדיק, אתם אולי חשבתם למכר אותי ביד אכזרים, אבל יש מתכנן. אתם אולי חשבתם לאבד אותי מן העולם, אבל בפעל מה שקרה זה "האלקים חשבה לטבה" - הוא נתב אתכם, הבבה הגדולה חושבת שהיא מרימה את היד, עד מתי? עד הרגע שבו מניחים אותה אל מחוץ לתיאטרון. אתם כל מה שעשיתם היה בעצם כדי לקיים את רצון השם לטובה. איך זה יכול להיות? הרי יוסף מספן, בכל הדרך שעבר מכרו אותו לישמעאלים, למדינים, למצרים (רש"י בראשית פרק לו פסוק כח), עזב את בית המדרש ואת החמימות של אביו, "כי בן זקנים הוא לו" (בראשית לו, ג), הוא יצא מבית אביו, מקור הקדושה והתורה, וירד למצרים שהיא ערות הארץ, שהיא בית הפריצות הכי גדול שיכול להיות (עיין אלשיך בראשית פרק מה), ונכנס לבית האסורים (בראשית לט, כ), ואילו נסיונות הוא עבר, ולמרות כל זה הוא מראה להם שהכל היה לטובה.

השיחה עם האסיר בכלא

התקשר אלי אסיר מבית כלא פה בארץ, שברוך השם מתחזק, שומר תורה ומצוות, ואמר לי: אני מרגיש מאד משפל, גם אני בבית כלא וגם אני משפל. למרות שהם לא נותנים לו מכות, מה שהם רוצים זה לשבר לך את הרוח, את הנפש פנימה. שם צועקים עליו: "אתה לא יצלח! מי אתה בכלל? מה אתה שוה? אתה יודע שאתה אפס, נכון? אנחנו פה רק בשביל להזכיר לך!".

פְּרִשְׁת וַיְחִי

וְהוּא מְסַפֵּר לִי שֶׁהָיָה לוֹ מְקָרָה מְאֹד מִשְׁפִּיל: הִגִּיעַ לָשֵׁם בְּאֶחָד מֵהַיָּמִים סָגַן הַמְּפַקֵּד שֶׁל כָּל בְּתֵי הַכֶּלֶא בְּאַרְץ, מִיִּשְׁהוּ מְאֹד מְכַבֵּד, מְלֵא דְרָגוֹת וְעִטוּרִים, וּבְכֶלֶא יֵשׁ אֶת הַשְּׁעָר הַגָּדוֹל בְּכַנִּיסָה וַיֵּשׁ אֶת כָּל שְׂאֵר הַתְּאִים, וְכָל אֲסִיר בְּתֵא שָׁלוֹ. סָגַן הַמְּפַקֵּד נִכְנַס לְבַדֵּק שֶׁהַכֶּלֶא מִתְּפַקֵּד כְּמוֹ שְׂצָרִיךְ.

בֵּינָתַיִם הִגִּיעָה שְׁעֵת אַרוּחַת צְהָרִים, וְהִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁבּוּ מוֹצִיאִים אֶת הָאֲסִירִים מֵהַתְּאִים לְאָכֵל אַרוּחַת צְהָרִים. וְאוֹתוֹ בְּחוֹר מְסֵר לִי שֶׁבָּאוּ לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מֵהַתְּא, וּבְדִיּוֹק הַמְּפַקֵּד בָּא לְצֵאת מֵהַשְּׁעָר הָרִאשִׁי שָׁם. הוּא קָרָא לְחֵילֵת שֶׁתְּפַתַּח לוֹ אֶת הַשְּׁעָר, וְהִיא אֲמָרָה לוֹ: "רַק שְׁנֵיָה, אֲנִי מוֹצִיאָה אֶת הָאֲסִיר פֹּה לְאָכֵל צְהָרִים, אֲנִי כְּבָר לִיד הַתְּא שָׁלוֹ, אֲנִי פוֹתַחַת לוֹ וּמִיד אֲפַתַּח לָךְ". אִיךָ שֶׁהַמְּפַקֵּד שָׁמַע אֶת זֶה הוּא הִתְחִיל לְהַשְׁתוּלֵל וְלִצְעֵק: "מָה, אֲנִי אַחֲכָה לְאֲסִיר הַזֶּה? הוּא אֲסִיר, הוּא אָפֶס, מָה הוּא שׁוֹהַ בְּכֶלֶל, מִגִּיעַ לוֹ שְׂרָקֵב כְּאֵן גַּם עוֹד מְאֵה שְׁנָה, אֶת יוֹדְעַת מִי אֲנִי? תְּסַתְּפְלִי עַל הַדְּרָגוֹת שְׁלִי, אֲנִי לֹא מוֹכֵן לְחִכּוֹת שְׁנֵיָה".

אָמַר לִי אוֹתוֹ בְּחוֹר: "בְּאוֹתוֹ רָגַע הַרְגָּשְׁתִּי בְּאֲמַת אָפֶס, הוּא מְסִבִּיר לָךְ כְּמָה אֲתָה אָפֶס וְכְמָה אֲתָה לֹא יִצְלַח וְכְמָה הַחַיִּים שְׁלָךְ יִהְיוּ רָעִים וּמְרִים בְּגִלְל שְׁהֵיִת בְּכֶלֶא". הַבְּחוֹר הַזֶּה לֹא עָשָׂה מִשְׁהוּ פְּלִילִי, הוּא הָיָה בְּחוֹר יְשִׁיבָה שְׁעִזּוֹב אֶת הַיְשִׁיבָה וְלֹא הֵלֵךְ לְצִבְא, וְעַל זֶה שָׁמוּ אוֹתוֹ בְּכֶלֶא. אֲמַרְתִּי לוֹ: "תְּקַשִּׁיב, יוֹסֵף הַצְּדִיק הָיָה שְׁתִּים עֶשְׂרֵה שְׁנָה בְּכֶלֶא (עֵיין בְּפִירוּשׁ רַבִּי חַיִּים פִּלְטִיאל בְּרֵאשִׁית פֶּרֶק מֵא פְסוּק א) וַיִּצָּא וְנִהְיָה מִשְׁנָה לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם (בְּרֵאשִׁית מֵא, מֵג - מֵד), אִי אֲפֹשֶׁר לְדַעַת אִיךָ הָרַע שְׁלָךְ יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה".

שְׁמִירַת הָעֵינַיִם

שְׁאֵלְתִי אוֹתוֹ אִם יֵשׁ לוֹ בְּכֶלֶא נְסִיוֹנוֹת בְּעֵינָיִי קֹדֶשׁ? הוּא עָנָה

הטוב שברע

לי: "שם בפלא יש המון נסיונות של שמירת העינים. זה נראה שהחילות שם באות כדי להכשיל, ה' ירחם". והוא מספר שהוא מתגבר ומתגבר, ויש קשיים ונסיונות והוא מחזיק מעמד, וממש תופס את עצמו. שאלתי אותו: "תגיד לי, המפקד הזה הוא מתגבר? הוא שומר על העינים?" הוא צחק ואמר: "איזה מתגבר, לא נראה שיש משהו שעוצר אותו בכלל", אמרתי לו: "נו, אז מי שיה יותר, אתה או הוא? אפלו שהוא יותר חזק ממך הרי גם סוס יותר חזק, ובכל זאת הוא סוס ואתה בנאדם, גם אריה יותר חזק ממך אבל הוא חיה ואתה בנאדם. יש לך במה להתגאות, אתה נציג של אלקים, שם בתוך הפלא".

נחום איש גמזו

אצל יוסף הצדיק אנו רואים שלמרות כל מה שעבר עליו הוא אומר: "אלקים חשבה לטובה", היה תכנון אחר. הגמרא מספרת (תענית דף כא ע"א) על נחום איש גמזו, הוא היה אחד מהרבנים של רבי עקיבא (חגיגה דף יב ע"א), ותמיד כל מה שהיה קורה היה אומר: "גם זו לטובה", לכן קראו לו 'נחום איש גמזו'. יום אחד רצו היהודים לשלח מתנה לקיסר, פי אצל הגוים שונאי ישראל, אם לא תתן להם מתנה זה כמו רכב שנגמר לו הדלק באמצע הנסיעה והרכב לא יזז. לכן היה צריך מדי פעם לתת מתנות לקיסר, כי אם לא הוא לא יזוז לעשות טובה ליהודים. הרבה פעמים זה גם שחד לבטול גזרות, שחד כזה מתר, כי אם אתה נותן לו שחד אז הוא בסך הכל לא שונא אותך.

שחד לגוים

שאלו פעם את אחד מהרבנים היהודים: "מה זאת אומרת שאתם

פְּרִשֵׁת וַיְחִי

הַיְהוּדִים בָּאִים לְשׁוֹפֵט וְנוֹתְנִים לוֹ שְׁחָד?׃ וְהוּא עָנָה בְּחֻמָּה:
״הַשׁוֹפֵט הוּא גּוֹי וְהַתּוֹכֵעַ הוּא גּוֹי, וּבּוֹדָאֵי שְׁהֵלֵב שֶׁל הַשׁוֹפֵט
יְהִיָּה עִם גּוֹי שֶׁהוּא מִינוֹ, לְכֵן רַק בְּשִׁבִיל לְהַשׁוֹת אֶת הַדְּרָגָה שְׁלִי
לְאוֹתוֹ גּוֹי אֲנִי נוֹתֵן שְׁחָד, כִּי אִם לֹא פָּשׁוּט שֶׁהוּא יִפְסַק לְחֻבְתִּי״.

הַשְׁחָד בְּסֶדוּם

מָתִי מִתְחִילָה הַבְּעָיָה? כְּשֶׁהַגּוֹיִם לֹא מְקַבְּלִים אֶת הַשְׁחָד. בְּמִדְרַשׁ
רַבָּה (תִּיאֹדוֹר - אֲלֵבַק פִּרְשֵׁת וִירָא פִּרְשָׁה נֹאֵת א, וּבְרַשׁ״י בְּרַאשִׁית פִּרְקֵי יִט
פְּסוּק א) כְּתוּב שֶׁלוֹט בְּשַׁעֲהָ שֶׁהִגִּיעַ לְסֶדוּם מְנוּהוּ שׁוֹפֵט עָלֶיהֶם,
וּבְאוֹתוֹ יוֹם בָּאוּ הַמְּלָאכִים לְהַפְךָ אֶת סֶדוּם. שְׁמַעְתִּי בְּאוֹר, מֵה
קָרָה שֶׁפְּתָאוּם נִהְפְּכָה סֶדוּם דְּוָקָא עַכְשָׁו? וּבְאֵר: שֶׁהָרִי הַחֲקִים
שֶׁל סֶדוּם הָיוּ נוֹרְאִים, מִי שְׁמַרְבִּיץ לְמִישָׁהוּ וּמוֹצִיא לוֹ דָּם הַשׁוֹפֵט
אוֹמֵר: תִּשְׁלַם לוֹ כֶּסֶף כִּי הוּא הִקִּיז לָךְ דָּם. מִי שֶׁהִפִּיל עֶבֶר שֶׁל
אִשָּׁה: תִּתֵּן לוֹ אֶת אֲשֶׁתְךָ כְּדֵי שֶׁיִּכְנִס אוֹתָהּ לְהַרְיוֹן. מִי שֶׁהוֹרִיד
אֶת הָאֶזֶן שֶׁל הַחֲמוֹר שֶׁל חֲבֵרוֹ: צָרִיךְ לְתַת לוֹ אֶת הַחֲמוֹר לְאוֹתוֹ
אֶחָד, עַד שֶׁתִּגְדֹּל הָאֶזֶן שֶׁל הַחֲמוֹר. כָּל מִינֵי חֲקֵי סֶדוּם נוֹרְאִים
(סִנְהֶדְרִין דְּף קט ע״א - ע״ב). וְהַשְׁאַלָּה הַמְּתַבַּקֶּשֶׁת הִיא אֵיךְ סֶדוּם
הִיָּתָה קִיָּמָת? אֵיךְ הִצְלִיחוּ לְחִיוֹת שָׁם? וְהַתְּשׁוּבָה הִיא, שֶׁנִּתְּנוּ
שְׁחָד, הָיוּ מְשַׁחֲדִים אֶת הַשׁוֹפְטִים כְּדֵי שֶׁהַשׁוֹפֵט לֹא יִשְׁפֹּט לְפִי
הַחֲקִים.

פְּתָאוּם מְגִיעַ לוֹט, וְלוֹט הוּא צְדִיק, מֵה פְּתָאוּם לְקַחַת שְׁחָד אֲנִי
שׁוֹמֵר עַל הַחֲקֵי, לוֹט הִיָּה צְדִיק מְדִי כִּי הוּא שְׁמַר עַל הַחֲקֵי, אֲבָל
אֵיזָה חֲקֵי? חֲקֵי שֶׁל סֶדוּם, וְעַל כֵּן דְּבַר אֲמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵי
אֲפָשֶׁר לְהַחְזִיק אֶת סֶדוּם עוֹד יוֹם אֶחָד. וּמִיָּד בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁהִתְמַנָּה
לְשׁוֹפֵט בָּאוּ הַמְּלָאכִים לְהַחְרִיב אֶת סֶדוּם, כִּי עַכְשָׁו יֵשׁ מִי שֶׁשׁוֹמֵר
אֶת הַחֲקִים שֶׁל סֶדוּם (דְּבָרֵי חֲכָמִים וּחִידוֹתָם עֲמוּד 24 הַעֲרָה 4). וְזֹאת

הטוב שברע

הנקדה, אם יש מישהו שלא לוקח שחר אצל הגוים אי אפשר להחזיק מעמד, לכן הם רצו להביא מתנה לקיסר.

בשליחות לקיסר

הם ידעו שהדרך מספנת ויש שודדי דרכים, וגם הקיסר יכול פתאום להתעצבן ולהרג גם בלי סבה. הם שאלו מי ילך להביא את המתנה לקיסר? והחליטו על נחום איש גם זו, כיון שהוא מלמד בנסים. הביאו לו תבת אוצר מלאה אבנים טובות ומרגליות שיביא לקיסר מתנה מהיהודים. בדרךכו נכנס לישן באכסניה אחת, ושם היו בעלי האכסניה גנבים גדולים, כל מי שהיה ישן שם היה קם בבקר נקי מנכסיו. והם גנבו לו את כל האוצר שלו, וכמוכן כדי שלא יגלה שמו לו בפנים עפר. בבקר הוא שם לב שהשתנה המשקל של התבה, הוא פותח את התבה ומגלה שהכל מלא בחל והאוצר נגנב. מה הוא אמר? "גם זו לטובה". הוא לא חזר אל היהודים, והמשיך לקיסר. זאת הייתה הנהגתו המפלאה, הוא לא חשש שינזק כיון שהוא שליח של עם ישראל ושלוחי מצוה אינם נזוקים (פסחים דף ח ע"ב), ואפלו שבמקום שמצוי ההזק בודאי לא אומרים את הכלל הזה (שם), נחום איש גמזו היה בדרגה גבוהה שכזו שהטבע והנס אצלו היו אותו הדבר, וכמו שאמר רבי חנינא בן דוסא: מי שאמר לשמן וידלק יאמר לחמץ וידלק (תענית דף כה ע"א), ככה אמר גם נחום איש גמזו: "מי שאמר ליהלומים לפעל את פעלתם יאמר לעפר לעשות את הפעלה". כשהגיע לקיסר ונתן לו את המתנה הזאת, הקיסר פתח את התבה וראה שהיא מלאה בעפר. כמה שהוא כעס על היהודים שצחקו עליו, הוא רצה מיד להרג את נחום איש גמזו, ואתו את כל היהודים. ומה אומר נחום איש גם זו באותה שעה? "גם זו לטובה".

פְּרִשֵׁת וַיַּחֲוֶה

גְּנִבַת הָאוֹצָר

לפני שנמשיך בספור נתבונן מה קרה כאן, איך יתכן שהכעס והגזרה של הקיסר על היהודים היא לטובה? וכשנצמיק נראה איזה חסד ה' עצום ורב טמון כאן. השטן תמיד מקטרג על עם ישראל ורוצה להשמיד אותם, ולכן פשיש גזרה על עם ישראל מה עושה הקדוש ברוך הוא? גורם הקדוש ברוך הוא שהגזרה תתבטל ללא קטרוג השטן. וכיצד? ממש כמו המעשה הזה, בשעה שהחליט הקיסר שהוא הורג את כל היהודים השטן קיבל את שלו, בא נחום איש גם זו ואמר שלש מלים שהפכו את הכל: "גם זו לטובה", השטן התבלבל ולא הבין מה? זה לטובה? איך יכול להיות, אני מקור הרע הרי, ואיך יכול להיות שיצא טוב ממני? מיד בקש השטן להפך את הגזרה, היהודים הרויחו בטול גזרת כליה שנגזרה עליהם, ונחום איש גם זו מתק את זה בשלש מלים: "גם זו לטובה".

הַעֲפָר הַמֵּיחָד

ומה היה סוף הספור? הגיע אליהו הנביא בדמות שר חשוב ואמר לקיסר: יכול להיות שהעפר הזה מיחד, כמו העפר שהיה לאבי אביהם של היהודים אברהם אבינו, שהיה זורק עפר ונהפך לחצים וחרבות (משנת רבי אליעזר פרשה ט עמוד 159). צוה הקיסר לבדק את הענין, והנס קרה כמו בעפר של אברהם אבינו. שמח הקיסר ומלא ליהודים בחזרה את כל התבה ששלחו באבנים טובות ומרגליות.

הַתְּגִלוֹת הַטּוֹבָה

נחשב לרגע, כמה דברים רעים היו בספור הזה, ואיך הרע עצמו

הטוב שברע

נהפך לטוב, שהרי אם לא היו גונבים לנחום איש גם זו והוא היה מגיע עם אבנים טובות ומרגליות, האם הקיסר היה מחזיר לו אבנים טובות? לא! מה אנחנו עושים ביזנס? האם הקיסר היה מתפעל מהמתנה? לא! גם לו יש אבנים טובות ומרגליות. ולכאורה קרה הדבר הכי נורא, שהקיסר כבר פסק וגזר ואמר להרג את כל היהודים, וזה נהפך לפתע לדבר הכי טוב. "אתם חשבתם עלי לרעה אבל האלקים חשבה לטובה". השם יתברך סדר את הרעה שנראית הרעה ביותר - גנבו ושמרו שם חולות, לטובה הגדולה ביותר.

אלו היה קורה המקרה הזה לאדם רגיל, וכשהיה קם בפקר ורואה שנגנב האוצר, מה הוא היה אומר? "איזו אכזבה! איך גנבו לי, מה אני הולך לעשות עברה? אני שליח מצוה! תגיד לי אלקים מה אתה רוצה ממני..." וכך היה מתלונן על הקדוש ברוך הוא. והקדוש ברוך הוא אומר: "אני משנה את כל התכניות, בשביל לעשות לך טוב יותר ממה שאתה חולם. אני רוצה שהחול הזה יהפך לגנס, והקיסר עוד יתן לכם בחזרה אבנים טובות ומרגליות".

הרב גלינסקי והקומוניסטים

כל אחד שיתבונן בחיים שלו כמה פעמים שקרה לו דבר שהוא היה בטוח שזה הדבר הכי רע שיכול לקרות, ולבסוף נהפך לטובה גדולה. נביא כמה ספורים בענין זה בעזר השם:

ספר הרב יעקב גלינסקי וצ"ל, שהוא היה ברוסיה תחת השלטון הקומוניסטי, ושם היה אסור ללמד תורה, מי שהיה מלמד תורה היה עברין שעובר על החוק. לב טרוצקי, שהיה יהודי מגדולי המהפכה הקומוניסטית, שהביא את הכפירה באלקים ובדת, הקים את היבסקציה הרוסית, שאנשים שהתגיסו לשם היה

פְּרִשֵׁת וַיְחִי

תִּפְקִידִם לְהַלְשִׁין עַל יְהוּדִים שְׁלוֹמֵדִים תּוֹרָה, או אֶפְלוּ מִחִבְרִים לְשָׂפָה וְלֹאֹתִיּוֹת הָעִבְרִיּוֹת. וְלֹא מְשַׁנֶּה אִם זֶה אָבָא שְׁלֵף, אַח שְׁלֵף, דוּד שְׁלֵף או אֲשַׁתֶּף.

הַיִּטְלָר יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ כּוֹתֵב בְּסִפְרוֹ מִיֵּין קֵאמְפֵּף, שְׁהִיְהוּדִים הִבִּיאוּ אֶת הַכְּפִירָה וְהַקּוֹמוֹנִיסְטִיּוֹת לְעוֹלָם, וְהוּא הַשְּׁלִיחַ שֶׁל הָאֱלֹקִים לְסַלֵּק אֶת הַכְּפִירָה. הוּא יִדַע שְׁלֵב טְרוֹצְקִי הוּא זֶה שֶׁהִגָּה וְעָשָׂה אֶת הַמַּהֲפֵכָה, אַחֲרָיו לְנִין וְסְטָאֲלִין הַמְּשִׁיכוֹ אֲבָל הוּא הָיָה רֹאשׁ הַמַּהֲפֵכָה - יְהוּדִי. אַגַּב, נִכְדּוֹ וְנִינּוֹ חֲזָרוּ בְּתִשׁוּבָה, אֲבָל הוּא הָיָה שׁוֹנֵא יִשְׂרָאֵל בְּצוּרָה מַחֲרִידָה.

וְהָרַב גְּלִינְסְקִי מְסַפֵּר, שֶׁהוּא כְּבָחוּר בִּישִׁיבַת נוֹבֵה־רְדוּק שֶׁמַּע שְׁאָסוּר לְלַמֵּד תּוֹרָה, וּמָה עוֹשֶׂה בְּחוּר בִּישִׁיבַת נוֹבֵה־רְדוּק שְׁאֹסְרִים עָלָיו לְלַמֵּד תּוֹרָה? פּוֹתַח יְשִׁיבָה! הֵלֶךְ וּפְתַח יְשִׁיבָה. מָה תִּגִּיד, שְׁאָסוּר, וְאִין כְּסָף, וַיֵּשׁ רַעֲב? אִז מָה, מָה זֶה קִשׁוּר אֵלַי, הַתִּפְקִיד שְׁלִי הוּא לְפַתַּח יְשִׁיבָה. וְכִכָּה עָשָׂה, הוּא הֵלֶךְ וּפְתַח יְשִׁיבָה, הַשִּׁיג אֲכָל וְהוּא הָיָה גַם הַמְּשַׁגֵּיחַ וְגַם רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה וְגַם הַמְּפָרְנֵס אֶת הַתְּלַמִּידִים. הוּא הָיָה סוֹחֵר בְּשׁוּק הַשְּׁחֹר וּמְמַצִּיא יֵשׁ מֵאִין כְּדִי לְהִבִּיא לְבַחוּרֵי הַיְשִׁיבָה שְׁלוֹ אֲכָל.

עַד שֶׁהוּא נִתְפַּס, הַשׁוֹטְרִים פָּרְצוּ לְדִירַת הַמְּסִתּוֹר שְׁלֵהֶם שֶׁהִתְּתָה הַיְשִׁיבָה, כָּלֵם בְּרַחוּ חוּץ מִמֶּנּוּ, לְמָה? בְּשִׁבִיל מָה לְבָרַח, אִם נִגְזַר עָלַי אִז יִתְּפָסוּ אוֹתִי בְּכָל מְקוֹם, וְאִם לֹא נִגְזַר עָלַי אֲנִי לֹא צְרִיךְ לְבָרַח. כָּל הַחִבְרִים שְׁלוֹ אָמְרוּ לוֹ: "תִּבְרַח, הֵם עוֹד דִּקָּה פֹּה, וְעוֹד אֲתָה קָטָן, תִּכְנֵס מִתַּחַת הַמָּטָה וְלֹא יִרְאוּ אוֹתְךָ", אַךְ הוּא בְּשָׁלוֹ. בְּסוֹפוֹ שֶׁל דְּבַר תְּפָסוּ אוֹתוֹ, וּמִיָּד עָשׂוּ לוֹ מְשִׁפֵּט וְאָמְרוּ לוֹ: "אֲדוֹנֵי, אֲתָה הוֹלֵךְ לְמְקוֹם שֶׁמִּמֶּנּוּ לֹא תִחְזַר - אֲתָה הוֹלֵךְ לְסִיבִיר". מְסַפֵּר הָרַב גְּלִינְסְקִי: כָּל חִבְרֵי שְׁבָרְחוּ כָּלֵם נִתְּפָסוּ בְּסוֹף עַל יְדֵי הַגְּרַמָּנִים בְּשׁוֹאָה וּמִתּוֹ, וְאֲנִי בְּרוּסְיָה הַלְּבָנָה שֶׁכָּלֵם צָחֵקוּ עָלַי הִנֵּה אֲנִי עֲדִין חַי. בְּסִיבִיר הָיָה קִשָּׁה וְקָר, הָיָה שָׁם גַּם

הטוב שברע

רעב, אבל לא היתה שואה. הוא זכה להקים דור ישרים מברך, והיו לו למעלה ממאתים נכדים. "אתם חשבתם עלי לרעה" - צחקו עליו, רחמו עליו, אבל הוא נצל ממות, את זה הרב גלינסקי ספר בעצמו.

הרב עובדיה יוסף מפטר

ספור נוסף על מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל שהיה הראשון לציון, זה תפקיד מסרתי של מאות שנים. אחד מהאנשים בממשלה כעס שהרב עובדיה ראשון לציון, כי אז כהנתו של הראשון לציון היתה לכל החיים, היו כל כמה שנים בחירות והוא יכול להגיש מעמדות שוב ושוב לאורך כל החיים, ובדרך כלל מי שהיה כבר ראשון לציון היה נבחר שוב ושוב. אותו שר בממשלה רצה לפטר את הרב עובדיה משקולים אישיים שלו, ולכן העביר חק בממשלה שהרב זצ"ל לא יוכל להתמודד שוב. לרב עובדיה כאב מאד הדבר הזה, כי התכלית שלו היתה לעשות מהפכה ולהקים עליה של תורה בכל ארץ ישראל, אבל מה לעשות, ידיו היו כבולות. ובאמת בשבועות הראשונים לאחר שהוא גמר את התפקיד, אף אחד לא הגיע ולא התעניין בו, והיתה קצת עצבות בבית, אבל ברוך השם מה קרה בזכות זה? הרב עובדיה כבר לא היה רב ראשי מטעם המדינה, אלא נהיה הרב של כלל ישראל, הוא עשה מה שהוא רוצה, וכשהיה צריך לדבר נגד המדינה הוא דבר, ובשעוריו עשה הפצת תורה בקנה מדה עולמי, מה שלא יכול היה לעשות בתור הרב הראשי, כיון שהרב הראשי עסוק בדינים אחרים, את כל יומו היה מקדיש לתורה ולזכויה הרבים, ובזכות זה יש לנו חמשים ושלשה ספרים שלו, בזכות זה יש לנו עשרות מקוואות, הוא הקים את תנועת התשובה,

פְּרִשְׁת וַיְחִי

תלמודי תורה, ישיבות, סמינרים, בתי ספר תורניים -
"האלקים חשבה לטובה".

ראש הכולל ושונאו

לא מזמן שמעתי ספור מדהים שקרה כאן בירושלים עם ראש כולל אחד. אותו ראש כולל הולך ואוסף כספים רב השנה בשביל לומדי התורה, בכל מקום שיש יהודים שהוא יכול ליצר אתם קשר הוא מיד הולך לזכות אותם במצות החזקת התורה. יש לו ברוך השם הרבה אברכים וצריך כסף. היתה לו בעיה אחת, שהיה לו שכן בעייתי, הוא היה קנאי בן קנאי בן קנאי, כל הזמן השכן הזה מחפש סבות למה לקנא בו, איך להרס לו, ובמה לרכל עליו, בלי שום סבה. הוא למד לחיות עם זה, השכן הזה כמה שהיה שכן רע, הוא היה גם לומד בכולל שלו, הוא עדין החזיק אותו, נותן לו משכרת והוא דוקר אותו... אנשים אמרו לו: "מה השתגעית? אתה משעמם? בשביל מה אתה מחזיק אותו כל חודש והוא משיב לך רעה תחת טובה?", אבל הוא לא מוכן להוציא אותו מהכולל.

באחת הפעמים שהלך אותו ראש כולל לצרפת, נכנס לחדר בבית המלון והוא רואה לפתע על השדה ארנק מעור גדול. הוא פותח ורואה תעודת זהות וכל מיני מסמכים בערבית ורואה גם מאה אלף דולר מסדרים, שטרות שטרות, חבילות חבילות, הארנק היה שיף לשיף גדול שהיה בחדר לפניו. הוא החליט לזכות במציאה לטובת הכולל, אבדת הגוי מתרת (שו"ע חושן משפט סימן רסו סעיף א), אמנם יש קדוש השם להחזיר אבדה לגוי (שם), אבל אם אתה יודע שהגוי הזה אפלו באחוז אחד ישתמש בזה נגד יהודים אסור להחזיר (שם), במיוחד אם זה שיף לשיף

הטוב שברע

עָרְבִי שֶׁמְלַמֵּד עַל שְׁנֵאת יְהוּדִים וְעַל מַחְמַד שֶׁכָּתַב בְּקוּרְאָן שְׂאָם יְהוּדִי מִתְחַבֵּא מֵאַחֲרֵי אָבוֹ, הָאָבֶן תִּצְעֵק: בּוֹא תַחַתְךָ אֶת הָרֹאשׁ שֶׁל הַיְהוּדִי שֶׁמִּתְחַבֵּא מֵאַחֲרָי. אָסוּר לְהַחְזִיר לוֹ.

הוא ירד למטה עם הארנק, זרק את כל המסמכים לפח הקרוב, לקח את כל הכסף וערבב אותו יחד עם הכסף שלו. אחרי שעה דפיקות בדלת, משטרה יחד עם הערבי: באנו לעשות חפוש בחדר, השיך הערבי מקלל את כל העולם: "איפה הארנק שלי, מי לקח אותי?", ואתו ראש כולל אומר לשוטרים: "אני עכשו הגעתי לפה, אתם יכולים לחפש", הם חפשו ולא מצאו כלום. לקראת סיום החפוש דרשו ממנו שיראה להם את הארנק שלו. הם פותחים את הארנק שלו ורואים סכום גדול, הם מיד חשדו בו, אמנם הוא הוסיף כמה מאות דולרים מעצמו והסכום לא היה מדיק, אבל בכל זאת ממתי בנאדם מסתובב עם כזה סכום? הוא אמר להם: "תראו את הדרך שלי, אני לא אדם רגיל, אני בכל העולם מטיל, ממקום למקום, אני צריך הרבה מזמן עלי". הם פתחו את הדרך וראו באמת שהוא עובר בהרבה מדינות, אבל עדין זה לא הספיק להם. הם אמרו לו שהם רוצים להתקשר לארץ לברר אצל מישהו שמכיר אותו אם הוא באמת כזה עשיר. הם בקשו ממנו את המסמכים שלו, ביניהם היו המסמכים של הכולל עם מספר הטלפון הצבורי שהיה בכולל. הם החליטו להתקשר למספר הזה, הטלפון מצלצל בכולל, ומי עונה? מידענו אותו שכן קנאי ששונא את ראש הכולל, הוא דובר אנגלית והם שואלים אותו: "האם אתה מכיר את מיסטר זה וזה?", הוא עונה שהוא מכיר. שואלים אותו: "האם הוא איש עשיר, יש לו כסף?", אותו שכן רע חשב לעצמו, כנראה זה אחד האנשים שרוצים לתרם לו, והם מבררים עליו, אני אהרס לו את הכל, אני לא אתן שיתרמו לו. "תקשיבו לי טוב" הוא אומר להם, "אין עשיר כמהו, הוא בנאדם מליונר, הכסף והוא החברים הכי טובים, תמיד יש

פְּרִשֵׁת וַיְחִי

לו עֲשָׂרוֹת אֲלֵפֵי דוֹלָרִים בְּפִיס", וְכֵךְ הוּא מְנַפֵּחַ וּמְנַפֵּחַ, הַשִּׁיחָה מְסִתֶּמֶת, הֵם חוֹזְרִים לְרֹאשׁ הַכוֹלֵל בְּמִלּוֹן, מְבַקְשִׁים סְלִיחָה, מְחַזְרִים לוֹ אֶת הַמְּסַמְכִים, כָּל טוֹב.

כְּשֶׁחֹזֵר רֹאשׁ הַכוֹלֵל לְאָרֶץ, הוּא בֵּרַר מִי הָרִים אֶת הַטְּלָפוֹן, לְמִי הוּא חָיֵב לְהוֹקִיר טוֹבָה? הוּא לֹא יוֹדֵעַ מַה דְּבָרוֹ, אֲבָל הוּא כֵּן הֵבִין שְׂאוֹתוֹ אַחַד עֶזֶר לוֹ בְּתַשׁוּבוֹת שְׁעָנָה. אִזּוֹ הוּא כִּנְסָה אֶת כָּל הַכוֹלֵל וְסִפֵּר לָהֶם אֶת הַסְּפוּר בְּמִלְאוֹ, וְשָׁאַל מִי זֶה שֶׁהָרִים אֶת הַטְּלָפוֹן, לְמִי אֲנִי חָיֵב הַפֶּרֶת הַטוֹב? קָם אוֹתוֹ שָׁכֵן רָע וְאָמַר: "אֲנִי חָיֵב לְהִתְנַצֵּל, עַד הַיּוֹם רָדַפְתִּי אוֹתָךְ בְּלִי שׁוּם סִבָּה, וְזוֹ הַסִּבָּה שְׂאִמְרֵתִי שְׂאִתָּה עֲשִׂיר, שְׁלֹא יִתְרַמוּ לָךְ, אֲבָל כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה שְׂאֲנִי חֲשַׁבְתִּי לְרַעַה וְהָאֱלֹקִים חֲשָׁבָה לְטוֹבָה אֲנִי מְרִים יָדַיִם". הוּא בִקֵּשׁ סְלִיחָה וְסִלַּק אֶת הַשְּׂנֵאוֹת חֲנָם מִלְּבוֹ, הוּא חָשַׁב לְרַעַה אֲבָל הָאֱלֹקִים חֲשָׁבָה לְטוֹבָה.

הַנְּפִילָה הַמְּצִילָה

יֵשׁ סִדְרָה שֶׁל סְפָרִים שְׁנִקְרָאת 'נְפִילָאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם' - כְּלָה מְלֵאָה בְּסְפוּרִים כְּאֵלֶּה, אֵיךְ שֶׁדָּבַר רָע נִהְפֵּךְ לְטוֹב, לְמִי שֶׁיֵּשׁ עוֹד קִצֵּת סְפִקוֹת בְּאִמוּנָה מְמַלֵּץ שֶׁיִּקְרָא אֶת הַסִּדְרָה הַזֹּאת.

נִסְפָּר סְפוּר נוֹסֵף שֶׁהָאָבָא עֲצָמוֹ סִפֵּר: כְּשֶׁעָבְרוּ דִּירָה, בְּאוֹתוֹ הַבְּנֵי הַמְּדְרָגוֹת הָיוּ צְרוּת וְתִלּוּלוֹת מְאֹד, מְדְרָגוֹת שְׁמִי שְׁבָנָה אוֹתָן חָשַׁב שֶׁיֵּשׁ לְאֲנָשִׁים רֶגֶל שֶׁל אֲרִבְעָה סְנַטִּימֵטְרִים. תְּמִיד הוּא הָיָה מוֹרִיד אֶת הָעֲגָלָה כִּי לֹא שָׁתוּ הָיָה קִשָּׁה.

בְּאֶחָת הַפְּעָמִים הוּא מוֹרִיד אֶת הָעֲגָלָה וּפְתָאוֹם הוּא מְרַגֵּשׁ שֶׁהוּא מְחַלֵּק וְהָעֲגָלָה עִם הַתִּינוֹק בְּתוֹכָהּ מְתַהַפֶּכֶת וּמְתַהַפֶּכֶת וּמְתַגְלָגֶלֶת אֶת כָּל הַמְּדְרָגוֹת, "הָיִיתִי בְּטוֹחַ שֶׁהַתִּינוֹק מֵת" - תִּינוֹק בֶּן חֲצִי

הטוב שבָּרַע

שָׁנָה, כְּלוּ הָיָה עִם חֲבֵלוֹת בְּרֵאשׁ. מִיָּד הִזְמִינוּ אֲמִבּוֹלָנִס וּפְנוּ
אוֹתוֹ לְבֵית חוֹלִים, שָׁם עוֹשִׂים אֶת כָּל הַבְּדִיקוֹת, בּוֹדְקִים אֶת
הַמַּח שֶׁהַכֵּל תִּקְוֶן. אַחֲרֵי כֵּמָה שָׁעוֹת, הָרוּפֵא יוֹצֵא רוּעַד, וְאוֹמֵר
לְהוֹרִים: "אַתֶּם לֹא מֵאֲמִינִים מֵה קָרָה, עָשִׂינוּ בְּדִיקוֹת לִילָד
וְגַלִּינוּ לוֹ גְּדוּל בְּרֵאשׁ. אִם הֵייתָ מְגִיעַ עוֹד שְׁבוּעִים לֹא הָיָה לָךְ
יָלֵד, עֲכָשׁוּ אֲנַחְנוּ מְכַנִּיִּים אֶת הַיָּלֵד לְנִתּוּחַ, מְסִירִים אֶת הַגְּדוּל
וְהוּא חוֹזֵר לְבֵית. עוֹד שְׁבוּעִים כְּבָר לֹא הָיָה לָכֶם מֵה לַעֲשׂוֹת!".

הוּא עָשָׂה שְׁתֵּי מְסֻבוֹת הוֹדְיָה, הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהִנְתּוּחַ הַצְּלִיחַ, וְהַשְּׁנִיָּה
שֶׁהִיָּלֵד נִפְל בַּמְּדֻרְגוֹת. כִּשֶׁהוּא נִפְל אִיזָה רַע, אִיזָה מְכַעִים וּמְעַצְבֵּן
זֶה הָיָה, לָמָּה עָבְרָנוּ לְבֵית הַזֶּה? אִיזָה מְדֻרְגוֹת יִשְׁנוֹת, אִיךְ נִתְּנוּ
לְקַבֵּלֵן הַזֶּה רִשְׁיוֹן בְּנִיָּה? אֲדוּנִי, כִּשְׁבָנוּ אֶת הַמְּדֻרְגוֹת הָאֵלֶּה
אֱלֻקִּים חָשַׁב עַל הַבֵּן שְׁלֶךְ, הוּא בָּנָה אֶת הַמְּדֻרְגוֹת עִם סֶרְגֵּל עָקָם
שֶׁל אַרְבַּעַה סְנַטִּימֵטְרִים כְּדִי שֶׁהִיָּלֵד שְׁלֶךְ יִחְיֶה, כֵּמָה קַלְלֵת אֶת
הַמְּדֻרְגוֹת הָאֵלֶּה, כֵּמָה אֲשַׁתֵּךְ עֲשֵׂתָה וְדוּי כָּל בְּקָר לְפָנַי שֶׁהִיא
יּוֹרֶדֶת בַּמְּדֻרְגוֹת, וְהִנֵּה דוֹקָא זֶה נִהַפֵּךְ לְטוֹבָה. אִיזָה דְבָר מְפֹלָא
זֶה, שֶׁאֲנַחְנוּ לְפַעְמִים רוֹאִים אֶת סוּף הַסְּפוּר. אֱלֻקִּים לֹא תִמִּיד
חִיב לְהֵרָאוֹת לָנוּ אֶת סוּף הַסְּפוּר.

חֲדַר נִתּוּחַ

אֲנַחְנוּ לֹא תִמִּיד יוֹדְעִים מָה רַע וּמָה טוֹב אֶפְלוּ בְּחַיִּים שְׁלָנוּ. הָיָה
אִיזָה בֵּן כְּפָרִי אֶחָד שֶׁבְּחַיִּים שָׁלוּ לֹא רָאָה אֶת כָּל הַהִתְקַדְמוֹת
וְהַטְּכְנוֹלוֹגִיָּה. יוֹם אֶחָד הוּא הִגִּיעַ לְעִיר וְרוֹאָה שְׁלֵט שְׁכַתּוֹב עָלָיו
'בֵּית חוֹלִים'. הוּא לֹא יוֹדֵעַ מֵה זֶה בֵּית חוֹלִים, מִי שֶׁאֲצֹלֵם חוֹלָה
שָׁמַיִם אוֹתוֹ לָנוּחַ בִּיעַר, מְעַשְׂנִים לוֹ בְּנִיָּה וּמוֹרְחִים עָלָיו דָּם
שֶׁל חַפּוּשִׁית, וְזֶהוּ. הוּא נִכְנָס לְבֵית הַחוֹלִים, עוֹבֵר מִמְחַלְקָה
לְמְחַלְקָה, בְּסוּף הִגִּיעַ לְחֲדַר נִתּוּחַ. הוּא מְצִיץ בְּחֵלוֹן וְרוֹאָה מַחֲזָה

פְּרִשֵׁת וַיְחִי

מְבַעֵית: אֲרַבְּעָה אֲנָשִׁים רְעוּלֵי פָנִים עִם מַסְכוֹת יְרֻקוֹת, מַחְזִיקִים סְכִינִים שׁוֹנִים וּמְשָׁנִים, וְהֵם חוֹתְכִים אֶת הַבֶּטֶן שֶׁל אֶחָד הָאֲנָשִׁים שְׁשׁוֹכְבִים בַּמֶּטָה. הוּא הַתְּחִיל לְצַעֵק: "רוֹצְחִים! מָה אַתֶּם עוֹשִׂים?" הוּא מְנַעֵנֵעַ אֶת הַדְּלָתוֹת וּמְזַעֵק עֲזָרָה, עַד שֶׁבָּאוּ הַבֶּטָחוֹן וְזָרְקוּ אוֹתוֹ הַחוּצָה.

אִם הוּא הָיָה מְגִיעַ חֲדָשִׁים לִפְנֵי כֵן, הוּא הָיָה יוֹדֵעַ כַּמָּה חֲחוּלָה הַזֶּה מִתְחַנֵּן שְׂיִקְדִימוֹ לוֹ אֶת הַנְּתוּחַ, כִּינֹן שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת הַכְּאֵבִים שֵׁשׁ לוֹ, אֶת הַכְּלִיָּה שֶׁלֹּא עוֹבְדָת לוֹ, וְעַכְשָׁיו עוֹשִׂים לוֹ הַשְׁתַּלְתַּת כְּלִיָּה. הוּא הִגִּיעַ בַּחֲלָק הַטּוֹב וְהַפֶּךְ אֶת הַחֲלָק הַטּוֹב לְרַע. מִזֶּה יֵשׁ לְכֹל אָדָם לְלַמֵּד שֶׁהוּא לֹא יוֹדֵעַ מָה הַהֲנַהֲגָה הָאֱלֹקִית בְּכָל דָּבָר וְדָבָר שֶׁקוֹרָה.

הַתְּעַרְבוּת בְּהַנְהִיגַת ה'

הַרְבֵּה פְּעָמִים הָאָדָם רוֹצֵה לְהַתְּעַרֵּב בְּמַהְלֵךְ הָאֱלֹקִי, וְהוּא חוֹשֵׁב בְּלִבּוֹ: 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה עוֹשֶׂה מִשְׁהוּ, אָבֵל הוּא לֹא נִרְאָה לִי, הוּא לֹא מְסַתֵּדֵר לִי, הֲרִי בְּפַעַל אֲנִי רוֹאֶה שְׁזֶה לֹא טוֹב, אוּלַי תַּעֲשֶׂה אַחֲרַי'.

לְפַעְמִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לָאָדָם אֲפִשְׁרוּת לְהַתְּעַרֵּב, וְאִז מֵה קוֹרָה? חֲרַבֵּן שֶׁל הַחַרְבָּנוֹת. הַמְדַרְשׁ (מוֹבָא בַּהֲדַר זְקִנִים עַל הַתּוֹרָה פִּרְשָׁת כִּי תִשָּׂא פֶרֶק לֵב פִּסּוּק כ"ד) מְסַפֵּר, אֵיךְ יֵצֵא עֲגֹל תְּזַהֵב? בְּאוֹתָהּ הָעֵת הָיָה שֵׁם מִיכָה, שְׂיִצְא מִתּוֹךְ הַבְּנִינִן שְׁנַתְמַעֵךְ בְּמַצְרִים, וְהוּא גָרַם לְעֲגֹל לְצִאָתָהּ. כִּי־צַד? נִרְאָה אֶת הַדְּבָרִים הַמְּבַהִילִים שֶׁמְגַלֶּה לָנוּ הַמְדַרְשׁ: לְפִי שֶׁהָיוּ מְשַׁקְעִים תִּינוּקוֹת יִשְׂרָאֵל בְּבִנְיָן - מִי שֶׁלֹּא הָיָה מְסַפֵּיק אֶת סֹךְ הַלְּבָנִים הָיוּ לוֹקְחִים אֶת הַיֶּלֶד שְׁלוֹ וְטוֹמְנִים אוֹתוֹ בְּלְבָנִים. וּמִשֶּׁהָ הָיָה מְצַטְעֵר, אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: "אֵל תַּצְטַעֵר, כִּי כָל הַמְּשַׁקְעִים סוֹפֵם הָיָה לְקַלְקֵל מַעֲשֵׂיהֶם, הֵם

הטוב שברע

יביאו חרבן לעולם, הם היטלרים קטנים". הכל מתכנן משמים. משה רבנו אמר לקדוש ברוך הוא: "אני רוצה להציל אחד, אמר לו הקדוש ברוך הוא: תציל אחד, אין בעייה, זרק שמי המפרש להעלות אחד מהם, תחיה מישהו אחד ותראה מה אחריתו". לקח משה והשליכו והעלה את מיכה, ואת אותו השם המפרש שהוא הציל את מיכה מהמות, שמר מיכה עד אותו רגע ועשה ממנו עגל לעבודה זרה. מה קרה שם בחטא העגל? כמה אנשים מתו בחטא העגל? ומבאר בכתוב "ויאמר להם כה אמר השם [לשבט לוי] שימו איש חרבו על ירכו עברו ושובו משער לשער במחנה והרגו איש את אחיו ואיש את רעהו ואיש את קרבו, ויעשו בני לוי כדבר משה ויפל מן העם ביום ההוא כשלושת אלפי איש" (שמות לב, כח), שלשת אלפים אנשים מתו ואלו לא האנשים היחידים, מתו עוד אלפים שחטאו בעגל (עיין רש"י שמות פרק לב פסוק כ). וכל זה יצא בגלל טעות אחת של התערבות בהנהגת הבורא במעשה שהיה נראה חלילה כמעשה אכזרי של ה'.

וזה לא נגמר כאן, שכן אמרו חז"ל (סנהדרין דף קא ע"ב) שאותו מיכה הוא אביו של ירבעם שחטא והחטיא את ישראל.

הלקח לחיים

האדם רואה בעיניו שה' כביכול עושה רע, והוא שואל ותמה למה מגיע הרע הזה? אני רוצה לתקן את זה! אומר הקדוש ברוך הוא: "תאמין לי, אני יודע מה שאני עושה". הרבה פעמים אדם מקבל יסורים בחיים והאדם מתיאש ואומר: "עזב אותי, מה שקבלתי בחיים זהו זה הסוף שלי, לא יכול, לא מסגל יותר", חביבי, אלו היית יודע איזה חסד זה היסורים האלה, היית רוקד משמחה! וזה מה שאומר יוסף לאחים, אם הייתם יודעים

פְּרִשֵׁת וַיְחִי

אִיזָה חֶסֶד עָצוּם בְּאַתֶּם וַעֲשִׂיתֶם אֵתִי, "אַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי לְרָעָה אָבֵל הָאֱלֹקִים חֲשָׁבָה לְטוֹבָה". אֶפְלוּ שְׂאַתֶּם תִּכְנַנְתֶּם, וַעֲשִׂיתֶם, וּמְכַרְתֶּם, וְהִרְסַתֶם, אָבֵל "הָאֱלֹקִים חֲשָׁבָה לְטוֹבָה", עֲכָשׁוּ אָנִי מֶלֶךְ בְּמִצְרַיִם, אָנִי מְחִיָּה עִם רַב, הָעוֹלָם לֹא מִגִּיעַ לְכִלְיוֹן, יֵשׁ בֵּית מְדֻרָשׁ עֲנֹק עִם כָּל הַיְהוּדִים בְּגִשּׁוֹן, הַכֹּל בְּסֻדָּר. זֶה הַמְחַשְׁבָּה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְזָכֵר, "הָאֱלֹקִים חֲשָׁבָה לְטוֹבָה".

הַשֵּׁם יִזְכֶּה אוֹתָנוּ שֶׁנִּזְכֹּר אֶת זֶה תָּמִיד, וְנִזְכֶּה לְרֵאוֹת אֵיךְ שֶׁהָאֱלֹקִים חֲשָׁבָה לְטוֹבָה, אָמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

